

O dosedanjih uspehih «male agrarne reforme»

«Mala agrarna reforma» se bliža svojemu koncu in opozicijske stranke — socialisti in komunisti — so že začeli razpravljati o tem vprašanju, da bi napravili nadaljnji korak v smeri radikalne rešitve italijanskega kmečkega vprašanja. Spriča tega ne bo odveč, če si na kratko ogledamo dosedanje njene uspehe in poskusimo z majhnim obračunom tega, kar se je na tem področju do sedaj storilo. Nihče se bolj od nas ne zaveda, da agrarna reforma ne pomeni le razlastitev in zmanjšanje površine najobsežnejših veleposestev. Mnogo bolj važna je egosposodarska dimenzija kmečkih posestev: stopnja njihovega kapitalističnega razvoja, vrednost strojev, umetnih gnojil, kredita, ki z njim razpolagajo. Na dnevnem redu so vprašanja poljedelske proizvodnosti in tehnične strukture kmečkih posestev, poleg njihovih odnosov s tržiščem in z industrijo. Vsekakor pa je zanimivo ogledati si, kaj je dosedanja delna agrarna reforma dosegla in v kolikšni meri je vplivala na strukturo kmečkih posesti v italijanskem poljedelstvu.

Zaradi močnega gibanja kmečkih množic, ki se je zlasti razvil v razdobju med leti 1947–50, je bila vlada prisiljena sprejeti zakon o delni agrarni reformi. Do 21. oktobra 1950 so objavili načrte o razlastitvi 710.520 ha, ki so bili razdeljeni takole med različni ustanovami, ki jim je poverjena izvršitev agrarne reforme: Delta reke Pad 62.000 ha; Maremma in Fucino 237.659 ha; Puglie in Lucania 208.572 ha; Ustanova bivših bojovnikov 10.381 ha; Ustanova Sila 78.401 ha; Sektija Caulinia 2.702 ha; E.T.F.A.S. (Bologna) 66.403 ha; ustanova Flumendosa (Sardinija) 8.909 ha; E.R.A.S. (Sicilija) 44.924 ha; skupno 710.520 ha.

Omeniti je treba, da je E.R.A.S. na Siciliji objavil vsako leto sproti načrte o razlastitvi, ne da bi se pri tem oziral na termine drugih stičnih ustanov. Do 30. junija 1950 so dejansko razlastili in dodelili 93.247 kmečkimi družinam okrog 494.000 ha zemlje. Skupna razdelitev do zdaj razlašene zemlje, je bila do zgoraj omenjenega datuma naslednja: Delta reke Pad 30.000 ha, razdeljenih med 5.329 kmečkimi družin; Maremma 139.084 ha, razdeljenih med 17.180 kmečkimi družin; Fucino 13.373 ha med 9.049 kmečkimi družin; Puglie, Lucania, Molise 160.093 ha med 25.870 kmečkimi družin; Ustanova bivših bojovnikov (Campagna) 7.557 ha med 2.054 kmečkimi družin; Ustanova Sila 77.087 ha med 19.148 kmečkimi družin; E.T.F.A.S. (Sardinija) 21.249 ha med 2.141 kmečkimi družin; Flumendosa (Sardinija) 139 ha med 19 kmečkimi družin; E.R.A.S. (Sicilija) 56.218 med 12.753 kmečkimi družin; skupno 494.914 ha, razdeljenih med 93.247 kmečkimi družin.

Da bi slika bila popolna, je treba dodati, da je E.R.A.S. do oktobra 1950 razlastila 128.144 ha, in so s tem dejansko razlašene površine dosegle okrog 567.000 ha. Do danes so torej v celoti razlastili nad 600.000 ha in jih dodeli-

jansko izročili med približno 100.000 kmečkimi družin, medtem ko ostane vsaj še nadaljnjih 100.000 ha, ki jih je treba na osnovi zakona razlastiti in razdeliti med kmete brez zemlje. Tudi po dosedanjih razlastitvah in po posledicah, ki so jih razni zakoni o ustanovitvi male kmečke posesti imeli na strukturo italijanske kmečke posesti, je danes v Italiji še vedno 25 odst. zemlje v rokah 19.000 lastnikov, medtem ko je ostalih 75 odst. razdeljenih med 9.700.000 majhnih kmetov, med katerimi je kar 5 milijonov kmetov, ki razpolagajo z manj kot pol hektara zemlje. K tej zasebni lastnini, je treba dodati zemljo raznih ustanov, ki doseže okrog 6 milijonov ha, nato zemljiško posest cerkvenih ustanov (pol milijona ha) in nad 600.000 ha zemlje, ki je v rokah okrog 200 trgovskih družb. Poleg tega je treba upoštevati, da so razlastitve izvršile pretežno v Srednji in Južni Italiji, in tudi, tu v krajih, kjer so pretežno neoddelane veleposestniške površine zemlje.

Vsekakor je tu še mnogo dela; podčrtati pa je treba, da tudi to, kar je bilo že storjeno, ni plod dobre volje od strani veleposestnikov, ali spontane vladne politike; vsak zakonski ukrep za ponovno razdelitev zemljiške posesti, vsaka konkretna koncesija, vsak še tako majhen korak naprej je bil dosegel z trdnimi, ostrimi in pogosto krvavimi borbami kmečkega gibanja: okrog 80 mrtvih, 6.104 ranjenih, 148.269 aretacij, 61.243 obsoj, 20.424 let zapora. Tudi to so številke agrarne reforme, podatki, ki pričajo o ostrih borbah za košček zemlje.

Preden zaključimo ta delni pregled je treba omeniti še neki drug argument, ki je popolnoma konjunkturalni, vendar je zelo pomemben: če gledamo, ali sploh obstaja potreba po ponovni razdelitvi zemljiške posesti, vsaka konkretna koncesija, vsak še tako majhen korak naprej je bil dosegel z trdnimi, ostrimi in pogosto krvavimi borbami kmečkega gibanja: okrog 80 mrtvih, 6.104 ranjenih, 148.269 aretacij, 61.243 obsoj, 20.424 let zapora. Tudi to so številke agrarne reforme, podatki, ki pričajo o ostrih borbah za košček zemlje.

V teh opazkih je mnogo demagogije, ampak tudi precej resnice. Precejšnja demagogija je recit, da je agrarna reforma stala milijon lir za ha, kakor da ne bi vedeli, da tega denarja niso potrošili samo za birokratični aparat in zato, da so dosegli rešitev njihovih svob. V okviru agrarne reforme so zgradili ceste, mostove, vodovode; izvršili so razna javna dela; ustanovili so traktorjske postaje in izročili 100.000 družinam živino in orodje za boljše obdelovanje zemlje. Vse to, zlasti pa javna dela, je izboljšalo opremo in javno imovino, hkrati pa zapolnilo mnogo delavcev. Propagandno geslo emilijan za hektarje je morda dobra novinarska in polemična izjavi, toda ne predstavlja resnega argumenta za diskusijo ali analizo. Kdor pa vsaj malo pozna

Da, prav tako bi lahko imenovali gornji prizor. Ker se vsejake organizacije boje, da bi jim mladina preveč ne uha-jala, se skušajo prilagoditi času. Nekaj londonskih duhovnikov je za sohranitev mladine pred slabim vplivom pristalo na to, da se v zupniških dvoranah pleše tudi rock and rolls. Zupnik P. M. Leach pa se je kar sam zavrtel.

POSKUS FRANCOŠKEGA REŽISERJA ABELA GANCEA

Kaj je «polivizija»

«V vsakem primeru more film v poliviziji ostati (ali postati) umetnost. Polivizija ga sili, da se dvigne nad sebe, namesto da se prepusti udobnostim ki mu jih nudi popolnost cinemascopea danes, ali cinerama jutri...»

Medtem ko v Parizu, v veliki dvorani «Théâtre de l'Empire» predvajajo drugi program ameriške cinerame, program, ki so zanj po-

trošili nekaj milijonov dolarjev in ki je namenjen milijonom gledalcev — Abel Gance, francoski režiser in predhodnik cinerame, ki je že leta 1927 sčasoma «polivizijo» (trino platno), predvajal svojo «magiamram» v majnem, starem «Studio 28a», v dvorani, ki je podobna delavnic, in v kateri so predvajali že mnoge umotvore. In medtem ko je cinerama, eden od najbolj čudovitih in popularnih sodobnih izumov, oglašila navadnemu gledalcu, da se za trenutek reši svoje vsakdanjosti, da preneha biti le opazovalec, ki skozi klasično okno spremlja razvoj teje drame, in ga čaravniško trojno platno postavlja v središče dogajanja, tako da gledalec čuti kakor da leti skupno z reakcijskim letalom, se skupno z njim spušta na letalonosilko, ali sodeluje celo osebno v prizoru na vlakcu, pa Abel Gance nadaljuje pod novim in ne povsem posrečenim imenom «magiamram» z izpolnjevanjem svojih eksperimentov iz leta 30. Svojo sodelavko Nelly Kaplan, in izkoriščaje modernost fotografije in barvo, ne skuša Gance sprijetnosti gledalca v dogajanje na platnih in ne želi ustvariti za gledalca realne okolice, v katerih bo na osebno občutil strah pred vanj uperjeno banditovo cevjo tako, da bo na koncu dvignil roke v svojo obrambo. Gance želi mnogostransko vizijo, mnogo činejše realnost od tiste, ki jo nudi cinerama, od tiste, s katero človeško oko nezavestno za-

znava po vrsti posamezne aspekte neke osebe ali pokrajine. On pravi: «Filma ne delajo slike, ampak duša slika». In dalje: «Jaz dam filmu dar vseprisotnosti. Njemu ne gre za pesem, ampak za simfonijo. A ta simfonija ni hrupna, ampak je to glasba, umetniška kompozicija. Gance odklanja, da bi se posluževal tehnične samo zato, da bi se gledalec čutil kot statični v neklem izoliranih prostoru. Na svojih platnih on ustvarja svet, ki učinkuje z neprebrljivo močjo dohajanja, medtem ko se platna ločena od prisotnih gledalcev, ne vsiljujejo z realnostjo svojih slik in gibanj. Gance ustvarja harmonično spreminjivih barv in gibljivih svet. Postopek se reproducira slike, gledane iz dveh različnih kotov, tako da nastane dve stranski platni identične slike in pri tem uokvirjajo neko drugačno, srednjo, ali pa neko stransko platno izopolnjuje z identično sliko onorejdu, medtem ko jima je postavljena nasproti slika na drugem stranskem platnu. Tako je ustvarjena klaviatura, po kateri umetnik razpisuje notje in jih organizira v lastni ritmi. Nadrealizem? Prav gotovo: toda v rokah umetnika. Če je izbral resnico, tedaj je to resnica umetniške slike in ne fotografije. Gance je «polivizija» svoj film «Obtožben» iz leta 1927. O tem je francoski komentator Bernard Hamel dejal: «Nikdar ni bilo neke, karbi imelo vrednost samo zaradi veličastnosti strahu, večje in ni bolje prikrivalo slabosti delas. In medtem ko je cinerama, mimo vse svoje tehnične popolnosti za sedaj le zabavna atrakcija ali draga igračka brez umetniških zahtev, Gancejeva polivizija, ostvarjena brez mnogo denarja, najavlja, po mnenju Hamela, bodočnost filma: «V vsakem primeru more film v poliviziji ostati (ali postati)». Le-ta ga sili, da se dvigne nad sebe, namesto da se prepusti udobnostim, ki mu jih nudi popolnost cinemascopea danes, ali cinerama jutri.

Brigitte Bardot v filmu «Le Diable à cinq»

NADALJEVANJE VELIKEGA PROCESA V BENETKAH

Zakaj se je Pierov oče minister Piccioni v uredništvu «Civiltà Cattolica» jokal?

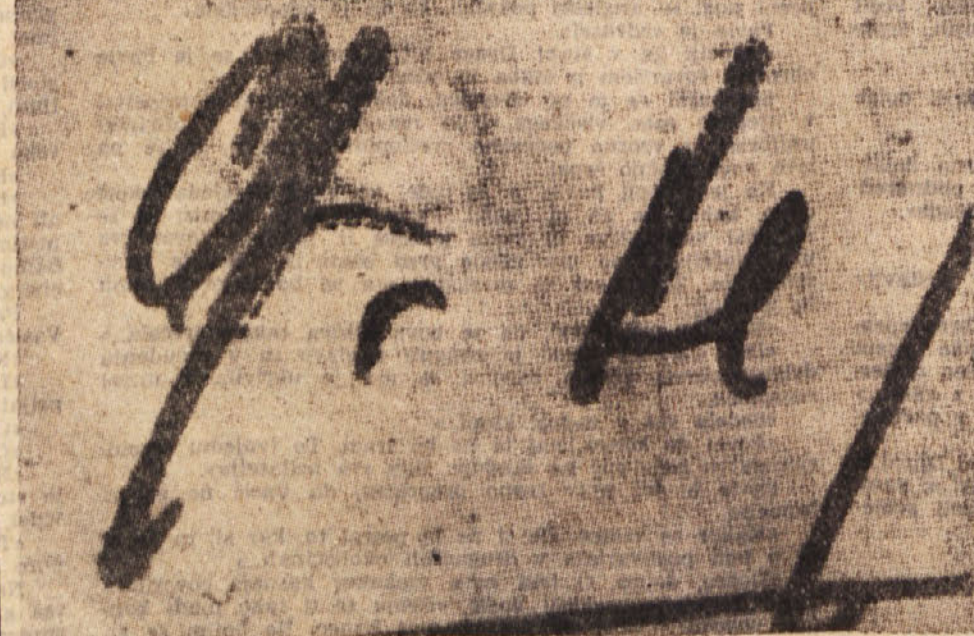
Na večerajšnji razpravi je bilo torej na vrsti vprašanje, kaj je bil Piero Piccioni 9. aprila 1953. Priče, ki so nastopile, pa so bile: sestrična filmske igralke Alide Valli, Lucia Sivilotti, Pierov brat Leone Piccioni in še pred njima novinar Madeo, ki pa je moral pojasniti le neko zadevo v zvezi z zadnjim pričevanjem A. Caglio. Priča Lucia Sivilotti pa je večeraj najprej povedala, da je Piccioni bil 9. in 10. aprila — torej v dnehi, ko je Wilma izgubila — bolan, kar je zvedela iz telefonskega razgovora z njim, ko ji je potožil, da ga boli grlo. Na vrsti je nato Pierov brat Leone Piccioni, ki je v svojem pričanju dal ves kronološki potek bratove bolezni, ki naj bi se začela že v Amalfiju in ki je terjala zdravniško pomoč. Leone si bil ves dan (9. aprila) doma, pač pa je gotovo, da je bil Piero zares bolan, zaradi česar je dobival tudi injekcije penicilina. Hkrati z njim je bil bolan tudi oče Attilio Piccioni, ki je bil tedaj podpredsednik vlade. Si-čer pa je njhova družina, kar se grlo, zelo občutljiva, saj je bil sam Leone bolan na grlo, kakor je bila tudi njegova sestra, Leone Piccioni in na priče-

vanju tudi povedal, kako so ga vesti o «zadevi» in prvi namigi o njegovem bratu presenetili in da je zato šel k odvetniku Carneluttiju, ki mu je svetoval, naj zaenkrat počaka, ker gre le za namige, in da bodo oh konkretnem pisanju kar uskočili.

Do tu je torej pričevanje Leone Piccionija, ki je torej skušal sodiče prepričati, da je bil njegov brat Piero usodnega dne doma, ker ga je bolelo grlo. Po njegovem pričanju se je javil k besedi odv. Delitola, ki je prebral pismo bivšega tajnika De Gasperi, Cingolanija. V tem pismu je rečeno, da so vse izjave, ki jih je dala zadnji Caglio, češ da je De Gasperi nekoč rekel, da je pri vsej zadevi 98 odstotkov vsega, kar je ona izpovedala, res, popolnoma neresnično in da je pripravljen, po potrebi, to tudi na sodišču izjaviti.

Tej izjavi je sledila druga zelo zanimiva izjava: Gre za pismo novinarka dr. Umberta Bruzeseja iz Neaplja, ki deluje sedaj pri «Napoli-Notte». Dr. Bruzese je nekoč v uredništvu «Civiltà Cattolica» od nekdanjega jezuita iz uredništva iste revije zaupno zvedel, da je nekoč prišel v njihovo uredništvo sam Pierov oče Attilio Piccioni, ki

je bil tedaj podpredsednik vlade. Attilio Piccioni je tu bušnil v jok, češ da se je neki drug minister pogladil n njegovega sina zato, da bi onemogočil kariero samega podpredsednika vlade Attilia Piccionija, ker se boji, da bi mu ta odnesel predsedniško mesto v vladi.

Na sliki vidimo zelo povečano sliko datuma na receptu, ki ga je dal prof. Filippo Pieru Piccioniju od njegovi bolezni in ki ga je ta predložil sodišču v dokaz za svoj alibi. Toda Piccioniju osebke policije je takoj ugotovil, da je datum na receptu potvoren, kajti pod ugodnim datumom (9.4.) ki je viden, je tudi 7.1. torej sedmi januar. In prav ta uporaba v ugodni datumi je dal preiskovalnemu sodniku Dr. Seppeju mnogo misliti: Gre namreč za potvoro datuma, ki je v tem procesu za Piccionija zelo važen

Žena - otrok - dom - gospodinjstvo - moda

Skoraj petina ameriških žena je vključenih v proizvodnjo

Za ameriško ženo delo ni vedno le nujnost, ampak potreba, da na enaki ravni z moškim sodeluje v družbenem procesu

V ZDA ni bilo nikoli zaposlenih toliko žensk, kakor danes. Od 16 milijonov in pol zaposlenih žensk, ki so jih statistični uradi našli leta 1950, smo danes prišli na 22 milijonov Američank, ki delajo na tem ali onem področju. Včasih je deklet, ki se je poročila, pustila delo, kolegice in vse, kar jo je spominjalo na njen delovni odnos, ter se popolnoma posvetila družini. Danes pa so se časi tako spremenili, da delodajalci v Ameriki vprašajo vsaj eno ženo, ali ji dopušta za poročno svatovitost, ali ne bi raje to opravili v nedeljo?

Se leta 1940 je bilo zaposlenih le 15 odst. poročenih Američank, danes pa je to število naraslo na 18 odst. In kdo so te žene, ki delajo? Največ je to žensk srednjih let, ki so svoje otroke takorekō že spravile na noge. Zato so doma izgubile svojo največjšo zaposlitev in so se raje vključile v proizvodnjo, da se ne bi čutile osamljene in zapuščene. Tako nalatimo največkrat na mlade Američanke, ki delajo od 15. pa do 24. leta, nato se poročijo in ostanejo doma do 40. leta, kasneje pa se zopet zaposlijo in delajo do upokojitve.

Tako srečamo v ZDA ženske na vsakem koraku. V vseh industrijah, v vseh poklicih, povsod so se Američanke s svojim ostrim čutom za odgovornost, z voljo in spretnostjo dobro uveljavile. Neki statistični urad je ugotovil, da je v Ameriki 835.000 profesoric in učiteljic, 4 milijonov žensk je zaposlenih v tovarnah, nato je 2 tretjini od 5 milijonov uradnikov v ZDA žensk: diplomiranih bolničark je nič manj kot 400.000, predajalke je 1.300.000, z umetniško dejavnostjo, predvsem v filmu in gledališču pa se ukvarja nič manj kot 141.000 žensk.

Ameriška žena je pri iskranju zaposlitve naletela večkrat na odpor moških. Če so ji prizadevali odbrzditi nako delo ali poklic izključno zase, toda povsod je uspela ne samo zaradi svoje vztrajnosti, sposobnosti in spretnosti, marveč ker je to koristilo ameriškem delodajalcu, ki žensko silo vedno slabše plačuje kot moško. Tako imamo primerje, da plačajo delodajalci svoje uslužbenke enako kakor uslužbence, če opravljajo isto delo kakor moški, če pa je to delo enakovredno, jim delovno mezdno pod enim ali drugim izgovorom prav gotovo znižajo. Če ne morejo drugače, ženskam, ki opravljajo po vrednosti isto delo,

določijo manjšo kvalifikacijo, kakor moškim. Zato ameriški delavci upravičeno zahtujejo, da bi hoteli delodajalci imeti zaposlene samo ženske, ker bi s tem svoje dobičke ogromno povečali.

Ceprav je v sindikatih vpisanih mnogo milijonov žensk, vendar imamo v Ameriki le malo sindikalnih voditeljic, kar zopet kaže neko zapostaviteljenost žene, pa čeprav statistični podatki dokazujejo, da v Ameriki vodi razna podjetja nič manj kakor 1 milijon žena.

Boljša čokoladna torta

30 dkg surovega masla, 30 dkg sladkorja, 10 rumenjakov, 30 dkg lešnikov, 30 dkg zmelte čokolade, drobtine iz dveh rogljičkov, 2 dkg moka, limonina lupina.

Krema: 1/8 l mleka, 6 dkg sladkorja, 5 dkg lešnikov, 1

kavna žlica moka, 1 žlica rumena, 15 dkg surovega masla. Čokoladna glazura: 10 dkg čokolade, 20 dkg sladkorja, 1 dl vode. Sladkor pristavimo v mrzli vodi in kuhamo do bisera. Čokolado zmešamo nad paro ter mešamo s kuhanim sladkorjem tako dolgo, da dobimo zmes, ki maskira žlicu. Glazura bo lepša, če primešamo zmesi nazadnje še za grah velik košek surovega masla.

Maslo mešamo s sladkorjem in rumenjaki pol ure. Lešnike segreemo in drgnemo med dvema krpama, da se oluščijo, nato jih zmeljemo in z nastrogano čokolado, drobtinami, moko, limonovim lupinami in trdim snegom zamešamo med maslo. Torto pečemo v dveh velikih modlih. Drugi dan jo nadenemo s kremo ali tudi z marmelado in polijemo s čokoladno glazuro.

Krema: Maslo dobro ume-

šamo. Posebej stepamo nad paro mleko, sladkor, olupljene zmelte lešnike, zmešamo čokolado in moko tako dolgo, da se zmes zgosti. Ohlajeno kremo denemo z rumom vsad v umesno maslo.

Španski vetraj

5 beljakov, 35 dkg sladkorja, mast in moka ali papir za pekač.

Beljake stepemo v trd sneg, v katerega viljejo stepemo žlico presejanega sladkorja, ostali sladkor pa mu primešamo narahlo; nato denemo zmes v desirno vrečko in nbrizgamo iz nje lepe oblike, ke za pekač, obložen s papirjem ali pa namazan iz z moko potresen, ter jih počasi sprečemo ali bolje rečeno, pesušimo v malo topli pečici — najbolje čez noč.

KAJ VEMO O UMSKEM RAZVOJU NAŠEGA OTROKA?

Morebitna zaostalost in sredstva proti njej

Najvažnejša je doba do sedmega leta starosti

Otrokova osebnost in njegov razvoj sta odvisna tako od potencialnih močstih, ki jih podeduje, kakor tudi od vplivov okolja, v katerem odrasla, morebitnih poškodb ali pomoči, ki mu jo okolje daje. Ne prvega ne drugega od teh činiteljev ne smemo podcenjevati in nobeden izmed njih ne vpliva izključno na razvoj otrokove osebnosti.

Osebnost nastaja prek stalnega in najrazličnejšega učiškovanja okolja na individu in z reakcijo tega na omenjene vplive. Zunanji vplivi so tem močnejši, čim bolj plastična je otrokova osebnost, čim manj je formirana. To velja celo za otrokov umski razvoj. Seveda pozitivni zunanji vplivi ne morejo biti neodvisni od razvoja dozoravanja in stanja otrokovega živčnega sistema. Toda tudi v primeru poškodb in zgodaj ugotovljene zaostalosti je moč negativne posledice ublažiti, če otroku posvetimo vso potrebno pozornost.

Starši v tem pogledu često napravijo dve hudi napaki. Prvič pričakujejo, da se bo vse razpletlo samo po sebi in otroku ne pomagajo, da bi se

znebil zaostalosti. Tako se v najboljsem primeru obrnejo na strokovnjaka za svet še le ob začetku šolanja, ko ugotovijo, da otrok ne more slediti rednemu pouku. Nekateri pridejo k zdravniku šele takrat, ko je otroku že deset ali dvajset let. Tako gre dragoceni čas v nič. Zlasti je važno obdobje do sedem let, ko je moč precej storiti za razvoj otrokove iznajdljivosti in spretnosti, vsaj v znatnem številu primerov. Tudi do dvajsetega leta je moč še nekaj doseči. Po dvajsetem letu pa je precej pozno.

Druga napaka staršev pa sodi v nasprotno skrajnost: stalno podpirajo otrokovo zaostalost, glede katere ni nično, da je posebno resna, toda starši jo opazijo zlasti, če imajo razen otroka, ki se počasnje razvija, še drugega, na primer mlajšega, ki hitreje napreduje kakor povprečni otrok. S tem ustvarjajo pri manj inteligentnem otroku občutek manjvrednosti, jemljejo mu pogum, to pa često povzroča večje težave, kot razvojni vzorci. Včasih mislijo, da je otrok, ki je spričo obolenja živčnega sistema nesposoben za prevelike umske napore, len. Onega zahtevajo uspeh v šoli, ki ga ne more doseči, kaznujejo ga, to pa ima celo nasprotni učinek: trauma se poveča, kajti fizični se pridruži tudi duševna. Razlika med

zaostalimi otroki, katerim starši posvečajo pozornost, in zanemarjenimi je ogromna. Obstaja pravilo, na podlagi katerega je moč tudi brez strokovnjaka vsaj približno ugotoviti, ali se otrok normalno razvija. Otrok, ki dobi v šestem meseču zobe, ki v enim letom shodi, ki je v petnajstih meseci čist, a pol drugim letom pa že govori p.ve stavke, se bo v umskem pogledu prav gotovo normalno razvil, seveda če kasneje ne bo zbolel, da bi mu to poškodovalo živčni sistem. Toda to ne pomeni, da drugi otroci, katerih razvoj se ne sklada docela s tem pravilom, niso normalno razvili. Povsod so izjeme in v tem pogledu zlasti pri hoji in govornjstvu. Seveda vpliva na to tudi okolje. Prav kmečki otroci veliko prej shodijo, kakor mestni; otroci, ki odrasčajo skupaj z drugimi otroki, veliko hitreje začno govoriti, kakor tisti, ki so sami.

Isto velja tudi za otroke po zavodih, katerim manjka individualne nege. Ti često kažejo znake zaostalosti. Dejansko gre za določeno apatičnost, za čustvene in umske motnje, ki jih je moč v ugodnih razmerah odstraniti. Zato je važno spremljati otrokov razvoj, paziti na morebitno zaostalost, toda ne tako, da jo okrepimo, marveč da jo odstranimo.

dr. M. B.

NOVI MODNI VZORCI

Prvo mesto zavzemajo cvetlični, toda klasični vzorci niso zapostavljeni

O novih modnih linijah smo že seznanjeni, prav tako tudi vemo, da je nekaterim modnim ustvarjalcem nudila navdih za nove linije — narava. Kar spominja se na florentinsko modno revijo, na Germano Marucelli in njeno stiniho karuznega storžaa. Toda ne samo oblike, tudi nekateri novi vzorci posnemajo naravo. Ko se bo pomlad bogato odela v cvetje, bodo tudi naše obleke posute s cvetjem. Vzorcji novih tkanin bodo posnemali naravno cvetje, da jali bodo videz ročno naličanih cvetov na svili, pa tudi navadnih cvetlic na temnih podlagah ne bo manjkalo. Bombažaste tkanine so za preproste delovne obleke najprimernejše in prav na teblahko zasledimo ljubke cvetlične vzorce. Vzorec klasičnega motiva spominja bo pristojal vsaki ženi, zlasti pa mlademu dekletu, ki mu bo podčrtal mladost in liskovitost. Prelepi so tudi vzorci tiskanih cvetlic v različnih barvnih odtenkih na bleščočih podlagah. Tudi nežni vzorci so dokaj lepi. Tako na primer: bombažasta tkanina pastelne podlage z belimi cvetličnimi vzorci so nadeli ime «Vata».

Vse debelešne in majhne ženske se na tihem lahko vesele, da letošnija moda vopagira tudi črtaste tkanine. Seveda bodo tudi ostali ti vzorcji dobrodošli, saj bodo s

pomočjo njih lahko prikrile marsikatero telesno napako. Pri tem pa se morajo posluževati preizkušanih prail. Za prve pomladanske obleke bo zelo primeren vzorec lahkega belega volnena blaga s tankimi škamela črtami. Novost pri vzorcih, ki jih pristežemo k črtam, so ejaquards vezanine, ki tvorijo črte. Ti vzorcji, ki so zelo ljubki, so najprimernejši za modnostne obleke in krila. Kaj pa karirasti vzorcji? Tudi teh bo dovolj. Predvsem bodo prili v poštev za kositime. Sestavljeni so iz svetlejših barv in drobnih vzorcev.

Modni ustvarjalci pa so poskrbeli tudi za ljubiteljice enobarvnih tkanin. Tudi letos prevladuje živahno rdeča barva. Vzorec te homo zasledili na posebnem blagu imenovanim epimias ali če hočete epuhasti popelinas. Poleg rdeče prevladujejo še: zelena barva, barva glicimije, bela, modra in druge.

Nove tkanine epuhastega popelinas so uporabne predvsem za široke obleke, prav tako pa tudi za drapirane. Vse kaže, da se nam pri izbiri vzorcev ne bo treba pritoževati nad muhavostjo mode, čeprav je ta pritožila na dan tudi nekaj nelepimi zamisi. Vzorcji z zgrešeno Petrekovo nalogo, vse mogočimi geometričnimi liki, pismi, knjigami itd. pa bodo šli le mimo nas in se jih bomo spomnili le kot — hipno modno posebnost. SILVIJA

Za bližajočo se pomlad se moramo že danes pripraviti. Gornji vzorec nam sicer ne bo delal težav, ker je anostaven, zato pa je hkrati zelo prijeten.

Goriško-beneški dnevnik

Športni dnevnik

Pomanjkljiva diskusija v KD o avtonomiji

Diplome

Posebni deželni statut naj uredi pravice manjšine

Diplome goriškim trgovcem za koristno delo na sindikalnem področju

Demokratske sile ne bodo dovolile, da bi se kršil temeljni zakon države

Na sedenju Krškanske demokracije so imeli sestanek, na katerem sta pokrajinski svetovalec Cocianni in pokrajinski odbornik Polesi prikazala vprašanje deželne avtonomije. Cocianni je rekli, da si je stranka prisvojila dediščino ljudske stranke, ki jo je po prvi vojni vodil sedanji senator Don Sturzo in ki se je odločno borila za spoštovanje avtonomističnih težnj na tega prebivalstva.

Zadovoljstvo Goričanov zaradi izleta v Planico

V Goricah se je vedno z zadovoljstvom govorilo o nedeljskem uspešnem izletu Slovenskega planinskega društva na skakalne tekme v Planico. Udeleženci ne morejo pozabiti izredno uspešne prireditve, predvsem pa se že sedaj spominjajo čudovitega vremena, ki v marsikaterem vzgajalcu, da bi jo za nekaj dni mahnil v Gorenjski kot na smučanje.

Ob priliki obiska tajnika italijanske trgovinske konfederacije Corrada Bertagnolia so bile podeljene diplome in medalje nekaterim goriškim trgovcem, ki so bili med najbolj aktivnimi člani Zveze trgovcev v zadnjih desetih letih. Nagradjeni so bili Donato Depiccoluzane, Luigi de Brunzner, Guido de Brunzner, Felice Grassi, Edvard Hvala, Luigi Monaco, Mario Morassi, Bruno Rosconi, Emenegildo Scarel, Vittorio Spangher, Ivan Trobic in Stefano Viatori.

Tajnik Bertagnolia je trgovcem, ki so se zbrali na sedenju Trgovinske zbornice, govoril o razvoju trgovine v državi in tudi o problemih lokalne trgovine ter o podaljšanju veljavnosti zakona o prosti coni.

Zasluzne diplome in medalje so prejeli tudi uslužbenci Zveze trgovcev, med njimi tudi g. Carlo Valentinuzzi.

V nedeljo ob 10. uri občni zbor SPD

V nedeljo 17. marca bo ob 10. uri redni letni občni zbor Slovenskega planinskega društva iz Gorice. Člani se bodo pomenuilo o delovanju društva v preteklem letu in si za letošnji program za letošnje leto izvolili bodo tudi nov odbor društva.

Nepopoljsljivega tatu zopet spravili v zapor

V treh tednih okradel tri trgovine

V nedeljo ponoči se je trškiški orožnikom posrečilo zaslediti prva na delu znanega tatarja 31-letnega Luigija Cercijsa iz Ronka, ki je bil sene 14. februarja izpuščen.

Znižanje kazni lastnikom dveh pušk iz Žagraja

Predvečrajšnjim je bil na prizivnem sodišču proces proti 36-letnemu Gesualdu Comeliju iz Cagliarija, stanujočemu v Zagraju, 50-letnemu Gaetanu Agliadoru iz Palerma in sedaj bivajočemu tudi v Zagraju in njegovemu 57-letnemu bratu Raffaeleju.

Začasno zaprt prehod čez železniško progo

Goriška občina obvešča, da bo danes od 8. ure pa do 18. aprila do 17. ure prehod čez železniško progo v Ločniku v Ul. Romana zaprt. Proje bo v teh dneh v smeren po Ul. G. A. Sartorio.

Prešernovo proslavo

V prosvetni dvorani na Korzu. Pričetek ob 17. uri. Na sporedu so številne pevske in recitacijske točke

Goriško prizivno sodišče pa

Kolesarska dirka Pariz-Nica v znamenju premoči Belgijcev

V večerjski drugi etapi je zmagal Belgijec Schepens, v splošni klasifikaciji pa vodi Belgijec Keteleer pred rojakom Heyvaertom

MOLINS, 13. — V drugi etapi kolesarske dirke Pariz-Nica na progi Bourges - Molins, dolgi 171 km, je zmagal Belgijec Julien Schepens, njegov rojak Keteleer pa je obdržal prvo mesto v splošni klasifikaciji. Vretni red na cilju je bil naslednji: 1. Julien Schepens (Bel.) v času 3:58:51" (s povprečno hitrostjo 43.084 km na uro), 2. Louison Bobet (Fr.), 3. Keteleer (Bel.), 4. Brankart (Bel.), 5. Anquetil (Fr.), 6. Plankaert (Bel.), 7. Stablinis (Bel.), 8. Ruby, 9. istočasno Heyvaert, Forestier, Bauvin, Dupont, 13. Jean Bobet, vsi s časom zmagovalca; 18. Nencini (It.) 4:05:43"; 20. Pintarelli (It.) 4:05:43"; 24. Defilippis (isti čas); 28. Baroni (It.) isti čas. Vsi ostali so prišli na cilj s časom De Bruyna 4:15:55".

Splošna klasifikacija po 2. etapi:
1. Keteleer (Bel.) 9:24:17";
2. Heyvaert (Bel.) 9:24:17";
3. Schepens (Bel.), Louis Bobet (Fr.), Brankart (Bel.), Anquetil (Fr.), Plankaert (Bel.), Stablinis (Fr.), Ruby (Fr.), Forestier (Fr.), Bauvin (Fr.), Dupont (Fr.), Jean Bobet (Fr.) 9:24:31";
7. Nencini (It.) in Ruffet (Fr.) 9:28:09";
19. Pintarelli (It.), Moucheraud, Gav (Fr.) 9:31:29";
22. Baroni, Defilippis 9:31:27";
45. Gismondi, Filippi, Coletto, Minardi, Mosser, Pezzi, Tognaccini 9:41:35";
73. Martini 9:43:32".
Današnja etapa je bila, za razliko od včerajšnje, ze od vsega začetka zelo živahna zaradi odveznih, ki so sprožili najboljše kolesarje in kateri so si na cilju priborili tudi precejšnjo prednost.
Prava borba se je vnela pri 30. km, ko je pobegnilo okrog 15 kolesarjev, med katerimi tudi favoriti Anquetil, Keteleer, brata Bobet, Forestier, Brankart in De Bruyne, ki pa je zaradi padca postal zveze lastne iniciative. V skupini so se Italijani zelo trudili, da bi dohiti pobegle, zaradi česar je njih naskok do 65. km znašal je 30 sekund. Nato pa so zasledovalci popustili in naskok ubežnikov se je naglo večal. Glavlnina se je poslej razdelila v dve skupini in v drugi sta bila tudi De Bruyne in Gauthier, ki sta prišla na cilj z zamudo 17 minut. Pri Saint Amand Montrond je imela pobega skupina šestnajstih kolesarjev 45" naskoka pred prvimi zasledovalci, ter 5:40" pred glavnino, v kateri so se Nencini, Defilippis, Robinson in Barbosa zelo prizadevali, da bi zmanjšali razliko.

V Krminu vedno več brezposelnih in brezdomcev

150 družin prebiva v zasilnih nezdrih prostori, ker je stanovanjska gradnja prepočasna

Starši in zastopnike notranjih in zunanjih gojencev Dijaškega doma v Gorici v ljudno važno na roditejski sestanek, ki bo v nedeljo 17. t. m. ob 14.30 popoldne v Dijaškem domu. Udeležite se ga po možnosti vsi.

Zaradi nepazljivosti zadel z glavo v tovarnik

Včeraj ob 12.30 se je zatekel na sedež Zelenega križa v Gorici 16-letni Ferruccio Mullini iz Ul. Mazzini 10. Deček se je peljal s kolesom po Ul. Mazzini, ko pa je hotel zaviti v Ul. Crispi, ni opazil na desni strani tovarnika in tako se je nenadoma zaletel z nosom v zadnji del. Pri tem se je ranil v čelo in nos tako, da so ga morali bolničarji Zelenega križa odpeljati v bolnišnico Brigata Pavia, kjer bo ostal 10 dni na zdravljenju.

Na Jožefovo bodo praznovali obrtniki

Kot vsako leto bodo tudi letos na Jožefovo goriški obrtniki imeli dela prost dan. Dopolodne pa se bodo sestali na obnem zboru ustanove za pomoč obrtnikom.

Saje so se vnele

Včeraj zvečer ob 18. uri so klicalci gasilce v hišo Ludvika Korsiča na Svetogorski cesti 81, kjer so se vnele saje. Ker so gasilci plamen takoj pogasili, ni bilo nobene škode.

KINO

CORSO. 17.00: »Bitka v Rio della Plata«, v tehničologiji. VERDI. 16.30: »Dejke iz Las Vegas«, Ferdinando Lamas v vstavistionu. VITTORIA. 17.00: »Kdor ljubi ubija«, A. Dahl, H. Marshall; od 21. do 22. »Odnedhas ali nadaljuje«. CENTRALE. 17.00: »Suzana je spala tukaj«, v tehničologiji; od 21. do 22. »Odnedhas ali nadaljuje«. MODERNO. 17.00: »Verela četa«.

NOGOMET

PRVENSTVO REZERV

Triestina B-Verona B 0:2

V zadnjem kolu prvenstva rezerv, je večerj Verona B v Trstu premagala Triestino B s rezultatom 2:0. Gostje so dosegli prvi gol v 6' prvega polčasa po levemu krilu Fakturinjiju ter v 20' drugega polčasa po srednjem napadalcu Stefanijuu II.

Verona, ki je zmagala popolnoma zaslužila, se je predstavila kot solidno moštvo ne glede na to, da so ga okrepili številni igralci prvega moštva. Posebno zanesljivi so bili v obrambi, v napadu pa so bili nevarni osamezniki, nad katerimi prevcem Stefanijuu II. s svojimi nevarnimi prodori.

IZKLJUČITVE, GLOBE...

MILAN, 13. — Disciplinska komisija italijanske profesionalne nogometne zveze je danes diskvalificirala 5 igralcev A-lige, 3 B-lige in 5 igralcev C-lige. Poleg tega je kaznovala moštva na skupno 440.000 lir globe, posamezne igralce pa na skupno 73.000 lir globe. Med izključenimi igralci A-lige so za eno nedeljo Dalmonte (Genoa), Lorenzi (Inter), Monardi (Genoa), Zanon (Padova). Strogi opomin sta dobila Pozzan (Bologna) in Clemente (Triestina), navadni opomin pa med drugimi: Skoglund (Inter), Nicolini (Genoa), Pison (Padova), Toso (Triestina) itd.

Z globami so bila kaznovana moštva: 80.000 lir Catania, 50.000 lir Fiorentina, Cagliari, Marzotto, 25.000 lir Palermo, 35.000 lir Como itd. Od igralcev pa so bili z globami kaznovani poleg ostalih tudi: Chiappella (Fiorentina) 6000 lir, Vonlanthen (Inter), itd.

ATENE, 13. — Grčija - Spanija B 2:0 (za sredozemski pokal).

ITALIJA-TURČIJA 1:0

Edini gol je dosegel Pivatelli - Turki niso zna izrabiti svoje velike terenske premoči

BARI, 13. — Italijanska vojaška nogometna reprezentanca je danes v povratnem srečanju premagala turško reprezentanco Turčije z rezultatom 1:0 in si tako zagotovila vstop v polifinale mednarodnega vojaškega turnirja. Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

KINO na črčinah

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 18. uri Universal film:

»Tarantola«

Igrajo: JOHN AGAR, MARA CORDAY, LEO CARROLL

Zelo senzacionalna predstava.

Od 21. do 22. ure televizijski prenos »ODNEHAS ALI NADALJUJES«

SMUCANJE

Avstrijci osvojili pokal »Mont Lachaux«

CRANS, 13. — Avstrijci (moški v zenske) so danes zmagali v silomcu in kombinaciji za smučarski pokal »Mont Lachaux«. Izdi so bili naslednji: Silomcu — moški: 1. Karl Schranz (Avstr.) 120'9 (60,0; 60,9); 2. Toni Mark (Avstr.) 126'3; 3. Hermann Gamon (Avstr.) 128'7; 4. Josef Grandhammer (Avstr.) 129'3; 5. Giuliano Talmon (It.) 131'2 (68,4; 64,8); 6. Helmut Alt (Avstr.) 132'9; 7. Osvaldo Picchiottino (It.) 133'9. itd.

Talijan David David je odstopil. Kombinacija — moški: 1. Toni Mark (Avstr.) t. 2,70; 2. Grandhammer (Avstr.) 5,60; 3. Picchiottino (It.) 11,55; 4. Alt (Avstr.) 12,27; 5. Giuliano Talmon (It.) 12,40.

Silomcu — ženske: 1. Kathi Hoerl (Avstr.) 157,0; 2. Michelle Cantova (Šv.) 158,3; 3. Marie-Josée Dusonch (Fr.) 160,5; 4. Spielmann (Šv.) 163,6; 5. Mittermaier (Avstr.) 164,8; 6. Jole Poloni (It.) 170,6. itd.

Kombinacija — ženske: 1. Hoerl (Avstr.) 0,52; 2. Spielmann (Avstr.) 6,44; 3. Mittermaier (Avstr.) 9,41; 4. Michele Cantova (Šv.) 10,34; 5. Jole Poloni (It.) 14,37; 6. Anita Kern (Šv.) 19,29.

V povratnem srečanju za vojaško nogometno prvenstvo

ITALIJA-TURČIJA 1:0

Edini gol je dosegel Pivatelli - Turki niso zna izrabiti svoje velike terenske premoči

BARI, 13. — Italijanska vojaška nogometna reprezentanca je danes v povratnem srečanju premagala turško reprezentanco Turčije z rezultatom 1:0 in si tako zagotovila vstop v polifinale mednarodnega vojaškega turnirja. Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah: Italija: Vassavori; Eufemi, Stefanini; Masiero, Mialich, Carradori; Corso, Bodi, Pivatelli, Ronzon, Campagnoli. Turčija: Turgay; Rıdvan, Jassar; Mustafa Ertaç, Cungor, Akquın; Mustafa Gevaş, Sami, Sabatın, Kadri, Nusret.

PUSKAS V ITALIJO?

LONDON, 13. — Kot poročajo »Daily Herald« naj bi Ferno Puskas, bivši kapetan madžarske rogometne reprezentance, imel namen naseliti se v Italiji ali pa v Južni Ameriki. Puskas, ki je večerj pripeljal v London, naj bi izjavil: »Za sedaj se zdi verjetno, da bom zaključil moje nogometno kariero v Italiji ali pa v Južni Ameriki. Se 5 let hočem igrati, nato pa postati trener...«

Od 21. do 22. ure televizijski prenos »ODNEHAS ALI NADALJUJES«

KINO na črčinah

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 18. uri Universal film:

»Tarantola«

Igrajo: JOHN AGAR, MARA CORDAY, LEO CARROLL

Zelo senzacionalna predstava.

Od 21. do 22. ure televizijski prenos »ODNEHAS ALI NADALJUJES«

Štiri prekinitve v XVI. kolu

SOMBOR, 13. — V XVI. kolu jugoslovanskega šahovskega prvenstva so bili doseženi naslednji izidi: Bradavčević - Vučković remi, Tot - Trifunović remi, Mrković - Djurašević - Puc, Ključ - Nedeljković, Gorič - Nedeljković, Vuković - Karaklačić, Janošević - Kozomara 1:0, Ivkov - Matulović remi, Smallbergović - Piric remi.

Stanje po XVI. kolu: Gligorić 10,5 (1), Ivkov 10, Karaklačić 9,5, Udovičić 9 (1), Matulović, Piric 9, Nedeljković 8,5 (1) itd.

Filipini - Italija 3:0

MANILA, 13. — Filipini so premagali Italijo v prijateljskem teniškem dvoboju. Po drugem dnevu tekovanja (po sistemu tekovanja za Davids-pokal) vodijo Filipinci s 3:0, ker so danes zmagali v igri dvojic, včeraj pa v obeh prvih igrah posameznikov. Zadnji dve igri posameznikov rezultata ne moreta več bistveno spremeniti.

Rezultat: Deyro-Ampon (Fil.) - Pietrangeli-Maggi (It.) 6:2, 7:5; 4:6; 6:3.

Palma Beach, 13.

V osmini finala teniskega turnirja »Evrgladius« je Merlo premagal Braziljanca Hernandeza z 2:6; 7:5; 6:2.

Nervozni Gonzales

BOSTON, 13. — 28-letni svetovni teniški profesionalni igralec Pancho Gonzales je večerj premagal Avstralca Kena Rosewalla z rezultatom 6:2; 5:7; 24:22. Zadnji set sta igrala 1 uro in 53 minut. Dosejel je Gonzales 21-krat premagal Rosewalla. Rosewall pa je 7-krat Gonzalesa. Med včeršnjim dvobojem je Gonzales v življenju izbruhnil zagnjo proti gledalcu, ki ga je držal, nato pa je zapustil igrišče in začel diskutirati z gledalci. Reditelji se so morali precej potruditi, da so nervoznega igralca spravili k pameti.

STOCKHOLM, 13.

Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu — zenske dvojice: Covič-Nikolič (Jug.) - Canevar-Guglielmini (It.) 21:15; 19:21; 21:10; 21:8.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 14. t. m. ob 18 uri film: »Nevestine solze«

Sentimentalen film. Od 21. do 22. ure televizijski prenos »ODNEHAS ALI NADALJUJES«

DOBRICA ČOŠIĆ

DALEČ JE SONCE

91.

Mile Djavo je osupnil in zabodeno pogledal v Pavleta. Spremljevalec ga je potegnili za roko in odpeljal. Šele na vratih je začel rtičiti in prositi.

Pavletu je bilo mučno od teh zaslisevanj. Predlagal je Vuku, naj bi si k četnikom, pogledali vse skupaj in iz gruč izločili komandante in bradovce. Vuk je bil za to in je vstal. Ujeti četniki so bili nastanjeni v treh sobah v drugi hiši istega gospodarja. Stiskajoč se drug ob drugem so sedeli na tleh. Ko so vstopili Pavle in ostali, je med četniki zavrsalo. Nekateri, ki so začutili, da so to prisilec iz štaba, so poskušali vstati, a so jim partizani, ki so jih stražili, zaklicali, naj se sedito.

Pavle je stal in jih opazoval: bilo mu je neprijetno ob pogledu nanje. To je bila nabuhla, prestrašena in črna gruča obrazov. Pavle se je obrnil k nekemu z drobnimi očmi in nakodranimi lasmi v modri pelerini:

»Kdo si ti?«
 »V zabodi sem! Dajte mi, prijatelji, možnosti, da se borim... Da vam dokazem. Mislim sem, da rešujem srbske glave, to pa...«

»Ne sprašuj me to pom! Kaj si po poklicu?«
 »Aktivni topniški poročnik. Mislim sem... prislegel sem kralju... mi je znanjalko zraka, umolkni li in je požri pljukec.«
 »Dovolji! Pa ti?« se je obrnil debelinku v novem hodnatom topiču, ki so bile vanj uzevene krone.

Ta je vstal in šklepetajoč s čeljustmi izjeljal:

»Miloš, moral sem... Tri otročičke imam... kavarničar sem.

Podpiral sem vaše ljudi. Vprašajte...
 »Pa ti?« je Pavle preskočil na drugega, ki je jokal. Bil je čisto moder, z brzgotino na obrazu, najbrž od udarca z nožem.
 »Kočijaš sem... fижakar. Revez sem, nikogar nisem ubil. Od devetnajst sto devetnajstega leta sem za Rusijo. Vozil sem študente, nikdar nisem niti pare vzel od njih. Izpuštite me...«

»Kaj si ti po poklicu?«
 »Jaz?« je vprašal četnik, ki je bil poskušal skriti dolge lasce pod žandarmerijsko cepico.
 »Ti, ti?«
 Ta je poskočil, hotel stopiti mirno in predumno dejal: »Sem Gavra Katanić, aktivni žandarmerijski podnarednik, sedaj komandant prvega bataljona levačke brigade.«

»Torej Zaca! Koliko komunistov si ubil?«
 »Prisegel sem, da bom služil kralju in domovini.«
 »Prav. Služiš boš? Tega in onega v pelerini postavite posebej!« je dejal Pavle stražarjem.
 »Tovariši, jaz sem prisilno mobiliziran,« se je brez vprašanja oglasil kmet s podoigovratim obrazom. »Puške nisem osmolil. Revez sem, tri otroke imam doma in bolno mater. Pustite samo, da pogledam domov, pa grem nato z vami...« je prosil kmet. »Tudi jaz sem moral! Moj brat je v partizanih. Kličete ga Zuca,« se je oglasil drugi.

»Cemu pa si si pustil tolikšne lase?« ga je vprašal Djurdje.
 »Moral sem, da rešim glavo in hišo. On je odšel k vam, jaz pa — kaj sem mogel?... Kako naj streljam proti svojemu bratu?«

»Preiščite to!« je dejal Pavle.
 »Jaz sem bil večerj mobiliziran.«
 »Jaz grem takoj z vami.«
 »Tudi jaz?«
 »Tudi jaz?«

Med kmeti je zavrsalo.
 »Odvedite te brez dolgih las in brade drugam!« je ukazal Pavle in pogledal po gruč. V kotu je nekdo pokazal obraz in se skrival za hrbtno četnika, ki je sedel pred njim. Pavletu se je zadel ta obraz znan. »Vosić!« mu je šinilo v glavo.

»Si mar ti, Vasić?«
 »Da, Lukić!« je ta drzno odgovoril in zablskal z modrimi očmi.
 »Torej si tudi ti med temi!«
 »Zal, tudi jaz sem ujet. Hvaležen boš za to moji ranjeni nogi in angleški pokalici, ki mi je odpovedala.«

Pavle je vzdihel:
 »Odpelji ga v štab! Druge hitro zaslišite!« se je Pavle obrnil k tovaršem iz štaba in odšel ven.
 Sprehajal se je po dvorišču, dokler ni stražar pripeljal v njegovo sobo visokega, lepo razvitega fanta v oficirski uniformi, z vzorno počesano svetloplavo bradico, ki je na levo nogo močno šepal.

Ko je vstopil Pavle, je ta sedel na klopi in gledal skozi okno, kakor da ga ni opazil. Pavle je sedel k mizi in se zagledal vanj. Zive in sveže podobe iz njunega tovaršstva in prijateljstva so mu vstale pred očmi in vzbujale sočustvanje. Zavednost in sovraštvo sta se borili proti temu in je dejal:

»Kdo bi pričakoval, da se bova midva takole srečala...«
 »Da! Čudno. Vasić je zmgnil z glavo in v začudenju dvignil obrvi; gornja ustnica se mu je ukrivila v mrzel nasmehek.
 »Sedela sva v zadnji klopi...«
 »Kakor se vzone, ce ti ne bi postal to, kar si, in če bi se o tem pogovarjala v drugačnih okoliščinah...«
 »Dobro, dobro. O tem bova vsekakor kasneje govorila!« ga je nestrpno prekinil Vasić. »Cemu se ti tako mudi koncati pogovor? Vem, kakšen bo moj konec. Ne bojim se ga in ne odlagam ga. Rad bi te nekaj vprašal... Zanima me, koliko si se od tedaj spremenil.«

»Cemu te to zanima?« ga je osorno vprašal Pavle, ki mu ni bilo preveč všeč, da se zaslisevanje spreminja v takšen pogovor.

Vasić je obrnil glavo, pomežiknil in malo pomolcal pa dejal:

»Kajne, da je ostudno in... hudo ubijati ljudi?«
 Pavle ga je na to začuden pogledal in hladno odgovoril:
 »Ostudno in strašno! Razen če niso izdajalci domovine...«
 »O izdajalcih in domovini bova prav tako govorila potem na koncu. Sedaj pa dajva najprej o ljudeh. Pogled na primer: kaj bom čel po ure mrtev. Ubil me boš. Toda ali si imel boljega tovarša od mene, dokler nisi postal komunist?«
 »Od kod jemlješ takšno sentimentalnost, po vsem, kar si storil v zadnjih dveh letih! Kako more človek, ki je ubijal ljudi, govoriti o tem?«

»Počakaj! Počakaj, da končam. Ali si imel kakšnega človeka rajše od mene, dokler nisi spoznal »Anti-Dühringa?«
 »Kaj je to tebi sedaj mar?«
 »Hočem vedeti. Moram vedeti. Menda zaslužiš vsaj da ali ne! Ne boj se. To bo moja edina prošnja do tebe, komunističnega komisarja. Zaradi zadnje klopi — mi odgovori. Samo zaradi tistih sedem let... Vasić je govoril s trdnim, energičnim glasom.

Pavle je vstal, se sprehodil po sobi in, ne da bi pogledal Vasića, dejal:
 »Ne!«

»In ti je vseeno, ker boš ustrelil svojega nekdanjega prijatelja?«

»Cemu to vprašanje?«
 »Cemu?! Potrebno mi je! Odgovori mi, toda po vesti...«
 »Ni te mi žal, ker si izdajalec! Preziram te, vidiš! Pavle je stopil preden in ga osnil s pogledom. Da Vasić ne bi videl, kako mu prsti trepetajo, jih je krčevito stisnil v pest.
 »Torej, vseeno ti je... je ostudno dejal Vasić, nato pa se noro zasmeljal in se dolgo in glasno smejal.

Nekaj trenutkov je vladal molk. Zunan je pod oknom na ves glas zategneno zapel petelin. Vasić je dvignil glavo in spregovoril, kakor da ne more do konca počakati petelnovega petja:
 »Če mi orožje ne bi odpovedalo, se ti ne bi takole pogovarjal z menoj. Tako pa sem ti prišel v roke; vzgi sedaj, bišji kolega!«

»Vsi ubijalci so strahopetci! Kakor hitro si izdajalec, moraš biti strahop